

KÖZGAZDÁSZ

a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

IX. ÉVFOLYAM, 8. SZÁM.

ÁRA: 30 FILLÉR

1967. MÁJUS 6.

Az elhelyezkedés lehetőségei és problémái

Ahogy a kibontakozó új gazdasági mechanizmus előtérbe állította a gazdaságosságát és megnövelte a közgazdászok szerepét, jelentőségét, a vállalatok egyre több közgazdászt kívánnak foglalkoztatni. A mennyiségi igénynek ez a növekedése tükröződik a főhatóságok számára engedélyezett keretszámban is. 555 végző hallgatónk több mint 1000 állás között válogathat! A legtöbbet igénylők közül például a Tanácsai szervek osztálya 60, a Kohó- és Gépipari 80-90, a Mezőgazdasági és Élelmiszeripari 50-60, a Külkereskedelmi 50, a Pénzügy 45-50, a Közlekedés- és Postaügyi 40-50 és a Belkereskedelmi Minisztérium 45 álláshelyet kínál.

Ezen belül különösen nagy igény nyilvánul meg a pénzügyi, terv-matematika, ipari és tanári „B” szakos hallgatók iránt: az igény itt háromszorosa a létszámnak! A vállalatok önállóságának megnövekedése az export-import területen, fokozta a külkereskedelmi iránti érdeklődést is. De más tétlenek is sok közgazdászt keresnek.

(A minisztériumoknak április 30-ig kellett volna eljuttatniuk az egyetemre a munkahelyek részletes felsorolását, de ezeket lapzártáig 2-3 tárca még mindig nem küldte el. Ez késlelteti a dékányi hivatalok munkáját, az állások kihirdetését is.)

A nemzetköziségről

Érdekes, hogy a Művelődési Minisztériumban az elhelyezkedésekkel kapcsolatban csak egy problémát említettek, a még fiatalnak számító nemzetközi kapcsolatok szakot. Úgy tartják számon, mint ami a Külügyminisztérium koncepciójaként jött létre, de csak mostohagyerek maradt. A minisztériumnak ugyanis az az álláspontja,

Főleg a negyed-ötödévesek között, de azt hiszem máshol is sűrűn felbukkanó kérdés: milyenek lesznek az elhelyezkedési lehetőségek. Milyen igénnyel lépnek fel az egyes szakok iránt a különböző minisztériumok, illetve a hozzájuk tartozó vállalatok? Milyen változást hoz ezen a téren az új mechanizmus? Ezekre a kérdésekre kerestünk választ a Művelődésiügyi Minisztériumban Dr. Vaszily Bélánál.

hogy az itt végző „huszonevések” mégsem kész diplomaták, s a huszonnyolc főből csak 10-re tart igényt.

Dr. Kende István docens tájékoztatása alapján az érdekeltek tanszék véleménye teljesen más. Már a felvételizők tájékoztatása is úgy történik, hogy a hallgatóknak csak egy része kerül majd a Külügyminisztériumba, a többiek — mint ebben az évben is — a Rádió- és Televízióhoz, a

Pénzügyminisztériumba, a Belügyminisztériumba és ipari tétlenekhez kerül, olyan helyekre, ahol a nemzetközi kapcsolatok kiépítését, erősítését kell végezni. Az érdeklődés, de a képességek különbözősége is ezt teszi indokoltá. Tény, hogy a tanszék is a Külügyminisztérium nagyobb érdeklődését várta, de a rendelkezésre álló többi munkahely is biztosítani tudja a képzésnek megfelelő munkakört.

A közgazdász, mint olyan

Hosszú évek tapasztalata az, hogy a vállalatok nincsenek tisztában azzal, milyen képességet nyerne az egyetem a hallgatók. A közgazdász általános gyűjtőfogalom: adminisztrátor, amolyan „ülő ember”. És sajnos, sok helyen munkakörét is ennek alapján jelölik meg, azaz, mindenféle elvégzettetnek vele, csak épp a szakterületén nem foglalkoztatják. Ennek következménye pedig könnyen belátható: a vállalat munkáját visszaveti, és ambiciózus közgazdász pedig nem érzi jó magát a származás idegen munkakörben, elveszti reményét, törekvéseit — kiég.

Konkrétabban és bővebben kellene megfogalmazni, mi is a közgazdász. Az egyes szakokon mire képesítene, milyen munkaterületek ellátására alkalmas az ott végzett hallgató. Ennek kidolgozása, propagálása a hallgatók és vállalatok körében mindenképpen hasznos és sürgető feladat.

A „közgazdász mint olyan” elv gyakorlati megnyilvánulását bizonyítja a területi tervezési specializáció és az elméleti közgazdasági és tervezési szak hallgatóinak jelenlegi helyzete is. Az előbbin 13 végzős hallgató van, az igény ennél több: a Kartográfiai Vállalatnál, a tanácsoknál megfelelő munkakört is kaphatnak, de mit kezdjenek ezek a tanácsai ipar területén? Az általános elméleti szakokkal való lassú feltöltődés tapasztalható a különböző intézményeknél. Eddig inkább vonakodva helyezték el őket, de most itt is meghaladja az igény a létszámot. Különböző vállalatok is bejelentették elméleti szakosok iránti igényüket, „hiszen közgazdászok ők is!” Ha bírálom ezt, az nem az említett két szak lebecsülése, hanem egyszerűen az,

hanem egyszerűen az, hogy ezeknek a hallgatóknak más a képzésük, érdeklődési körük, szakterületük.

Az állások elosztása jelenleg még központi irányítás alatt történik. A szaktárcák által benyújtott igényeket a kormány hagyja jóvá (csökkenteni vagy bővíteni), s ezt egyben kötelezővé is teszi. Ez azt jelenti, hogy csak ennek megfelelően lehet elhelyezkedni; olyan főhatóságoknál, amelyek nem rendelkeznek kerettel, nincs lehetőség a munkabaállásra. Illetve csak úgy nyílik lehetőség, ha valamelyik kerettel rendelkező tárca keretszámát ad át. Ez a probléma akkor jelentkezik általában, ha valamely hallgató „maszek” állást szerez, vagyis nem az egyetem által kijelölt állások közül választ. Az elosztó bizottság ilyen esetekben addig nem tud dönteni, amíg az illető vállalat nem szerzett magának keretet.

Ez a túlságosan kötött forma már a jövő évtől feloldást nyer. Nem lesznek kötelezően jóváhagyott keretszámok, és a tanári szakosokat kivéve szabad elhelyezkedési lehetőség nyílik. Az elosztásból kiiktatják a szaktárcákat, a vállalatok közvetlenül az egyetemnek jelentik be a meglévő üres munkahelyeket. Ezzel jelentősen megnő az egyetem feladata, felelőssége is. Gondoskodnia kell a vállalatokkal való megfelelő kapcsolatról, a hallgatók elhelyezése érdekében kölcsönösen ismerni kell az igényeket, lehetőségeket. Mivel a vállalatokat nem lehet majd kötelezni a hallgatók elhelyezésére, ez egyrészt megfelelő propagandamunkát kíván, másrészt a hallgatók magas színvonalú képzettségét, és a mindenkori igényeknek megfelelő szakosodását követeli meg.

László Gyula

Rektorunk külföldi utazásai

Dr. Pach Zsigmond Pál elvtárs, egyetemünk rektora, az elmúlt hetekben először a Szovjetunióban, majd Angliában járt. Mindkét utazásán a Magyar Tudományos Akadémia kiküldetésében vett részt. Moszkvában ötven ország marxista történettudományának és kommunista mozgalmanak képviselői előtt zajlott le a Nagy Októberi Szocialista Forradalom nemzetközi jelentőségével, az emberi haladásra gyakorolt hatásával foglalkozó tudományos ülés. Mintegy 80 referátum és hozzászólás hangzott el. Pach elvtárs tagja volt a konferencia elnökségének is. Alkalma volt beszélgetni történészkollegáival, többek között a nálunk is közsímet Fedoszejev akadémikussal.

Angliában Pach elvtárs, mint a Nemzetközi Gazdaságtörténeti Társaság végrehajtó bizottságának tagja részt vett a társaság londoni vitauülésén, Cambridge-ben a végrehajtó bizottság ülésén, Oxfordban pedig megbeszélte a The Economic History Review szerkesztőbizottsági tagságával járó teendőket. A londoni vitauülés alapjait szolgáló két referátum a kapitalizmus fogalmával, illetve a kapitalizmus kialakulásával és XV-XVIII. századi struktúrájával foglalkozott. A végrehajtó bizottsági ülés fő feladata a jövő

évi nemzetközi gazdaságtörténeti kongresszus végleges programjának megállapítása volt.

Komócsin Zoltán egyetemünkön

Május 10-én, szerdán délután fél 3 órakor nyilvános, összegyűtemi pártnap keretében Komócsin Zoltán, az MSZMP Központi Bizottságának titkára tart tájékoztató előadást, aktuális politikai kérdésekről.

Küldöttértekezlet

A KISZ egyetemi vezetőségválasztó küldöttértekezletére május 9-én, kedden reggel 9 órai kezdettel kerül sor a tanásteremben.

LAPZÁRTA UTÁN

Május 5-én zajlott le a budapesti felsőoktatási intézmények diákjainak első konferenciája. A budapesti diákok parlamentjének induló, jelentős tanácskozásáról következő számunkban részletesen beszámolunk.

1967. április 28.

- 7.00 A rádió közli: Manolisz Glezoszt halálra ítélték a görög fasiszták, s reggelre tüzték ki a kivégzést.
- 8.00 Egyetemünk hallgatói az aulában és a folyosókon csoportokba verődve tárgyalják, hogyan tudnák kifejezésre juttatni tiltakozásukat. Budapest térképén megkeresik a görög nagykövetség helyét.
- 9.40 Bessenyei Lajos, a KISZ VB-titkára felhívja a KISZ KB-t, hogy érdeklődjön, milyen szolidaritási megmozduláshoz csatlakozhatnak hallgatóink. Gombár József elvtárs közli, hogy a műszaki egyetemen délután nagygyűlés lesz, vegyenek részt a mi hallgatóink is azon.
- 10.00 KISZ-vezetőink fél 3-ra tiltakozó röpgyűlést szerveznek az aulában, hogy együtt menjenek át hallgatóink a műszaki egyetemre. Délután elmaradnak az órák.
- 10.00 A Rádióban ismertetik a szovjet kormány nyilatkozatát Manolisz Glezosz védelmében.
- 10.30 Szamarasz elvtáron keresztül hallgatóink felveszik a kapcsolatot a görög emigránsokkal; zászlót, Glezoszképet, és görög nyelvű jelszavakat kérnek tőlük.
- 12.00 „Menjünk a görög követszéghez!”
- 12.30 Megkezdődik a transzparensek készítése.
- 13.00 A szervezők az épületet járják: aki tud, jöjjön!
- 13.45 A tiltakozólevél elkészítése.
- 14.00 Tüntető hallgatóink elindulnak az egyetemről.
- 14.30 Gyülekezés a Népköztársaság útja és a Szív utca sarkán. Az újságíróknak odaadják a tiltakozó levél másolatát, és elosztják a „szerepeket”: ki beszél, ki csönget be a követszégre, stb.
- 15.00 A tüntető menet megérkezik a Szegefű utcába, Madarász Aladár mond beszédet, László Irma és Nádás Péter átadja a nyilatkozatot. (Amiért hosszas várakezés után nyúlt ki valaki a követszegről.)
- 13.30 Tüntető hallgatóink elvonulnak a követség elől, és a Magyarországon élő görög emigránsok bizottságához mennek, hogy kifejezzék szolidaritásukat.

Új kari KISZ-vezetőségek

A kari küldöttgyűléseken újjáavastották a kari vezetőségeket. Az általános és az ipari karon 9 főre növelték a kari vezetőség létszámát. Az új vezetőségek a következők:

Általános kar. Titkár: Laki Mihály. Titkárhelyettes: Bauer Tamás. Szervező titkár: Pölöskei Pál. Agit-prop. titkár: Betlen János. Kultúrfelelős: Laukó Erzsébet. Gazdasági felelős: Sigmund Katalin. Tanulmányi felelős: Bugnich Richárd. A vezetőség új tagjai: Németh Miklós és Szász Dénes, akik végleges feladatukat az új tanévben kapják majd meg.

A megújult kereskedelmi kari vezetőség titkára Fá-

bian András. Szervező titkár: Szelényi Zoltán, agit-prop. titkár: Peszki László, tanulmányi felelős: Kertti Katalin, kultúrfelelős: Kandikó József. Sportfelelős: Bus János, s végül a gazdasági felelős: Farkas Ilona.

Az ipari karon Hajdú Éva lett a titkár. Vezetőségi tagok: Kocsis Pál szervező titkár, Sára János agit-prop. titkár, Nagy Sándor társadalmimunka-felelős, Solt Márta tanulmányi felelős, Lám István kultúr- és sportfelelős, Osváth Éva, a diákjóléti bizottság vezetője. Kánai László, az instruktorok vezetője és Prókai Mária gazdasági felelős.

Az új vezetőségeknek jó munkát kívánunk!

„Statek-zéhá”

— Hü! Ezen is túl vagyunk! — sóhajtott fel megkönnyebülten az első évfolyam a statisztika-zárthelyi megírása után. Most már csak az maradt a kérdés; hogyan sikerültek a dolgozatok? Ezzel a kérdéssel fordultunk dr. Köves Pál elvtárhoz, a statisztika tanszék docenséhez, aki a következőket válaszolta:

— A dolgozatok — mondhatjuk — kielégítően sikerültek, nem tapasztaltunk rosszabbodást az átlagokat tekintve az elmúlt évekhez képest. Az összehasonlítás azonban nem ad teljesen hű képet, mivel a korábbi évek elsősei két dolgozatot írtak a félév során. Összehasonlítást tenni nehéz azért is, mert idén — a korábbi évek gyakorlatától eltérően — nemcsak gyakorlati, hanem elméleti, ún. „teszt”-kérdéseket is kaptak hallgatóink.

— Beszéljünk a számszerű eredményekről is. — kértük Köves elvtársat.

— Az évfolyam átlaga 2,83 volt, ezen azért még lesz mit javítani a jövőben. A karok „versenyében” az általános kar lett az első, átlaga 3,03. Az ipari kar 2,74-es és a kereskedelmi kar 2,72-es átlaggal lett második, illetve harmadik.

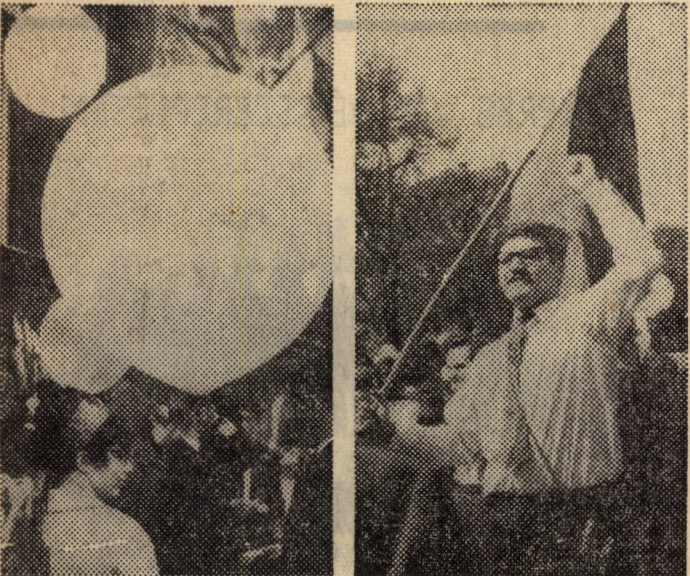
— Elég alacsony az évfolyam jeles dolgozatainak aránya; mindössze 4,1. A jeles dolgozatok felét, 9-et, az általános kar hallgatói írták. Ez nem is csoda, hiszen a tanári „B”-sek, a „statisztikusok” minden évben kitesznek magukért. Az elégtelen dolgozatok aránya az évfolyamon 8,1%, karokat tekintve a legalacsonyabb az általánosé; 7,1%.

— Hallhatnánk valamit a legjobbak és a legrosszabb csoportokról?

— Az évfolyam ideál legjobbjai a tanári „B”-szak, 3,90-es átlaggal. Őket követi a terv-matematika szak (3,43), valamint a tanári „A”-szak (3,32). A legrosszabb eredményt az idén a pénzügy 1-es csoport 2,17-es átlaga jelentette, de az agrár 2-es csoport 2,31-es és a belker 1-es csoport 2,32-es eredménye sem sokkal volt jobb. Ezen csoportok hallgatóinak törekedniük kell a jövőben tudásuk elmélyítésére.

Kurtán Lajos

Pillanatképek

Jól sikerült egyetemünk részvétele a Május 1-i felvonuláson. Hallgatóink az egyetemen gyülekeztek és együtt mentek végig a városban. A Gara utcában csatlakoztak oktatóinkhoz, dolgozóinkhoz. A jó hangulatban (és hangosan) vonuló „Közgaz-csoport” egy része még a görög követség előtt is győzte hangerővel...

(Foto: Kádár János)

FÓRUM Az ösztöndíjrendszer reformjáról

Április 28-án érdekes, élénk vita színhelye volt a klub. Ellátogatott hozzánk és tájékoztatást tartott az ösztöndíjrendszer készülő reformtervezetéről dr. Kahulits László elvtárs, a Művelődésiügyi Minisztérium tudományegyetemi főosztályának vezetője. A beszélgetésben részt vett Bikics István oktatási rektorhelyettes és a KISZ KB képviselője is; Vedres László.

A jelenlevők nagy figyelemmel hallgatták végig Kahulits elvtárs vitaindító beszámolóját, hiszen a probléma közvetlenül érint mindnyájunkat. Különösen nagy értéket jelent az a tény, hogy a kibontakozó vita tényleges segítséget nyújt az ösztöndíjreform konkrét kidolgozásához. A demokratizmus ily módon a legteljesebb mértékben biztosítva volt, — Kahulits elvtárs ígéretet tett, hogy az érdemi munkában foglalkoznak egyetemünk érdekvédelmi bizottságának javaslataival, tanácsaival is, amelyek — természetesen — a mi véleményeinkre támaszkodnak.

Miért van szükség új ösztöndíjrendszerre?

Kahulits elvtárs először a jelenlegi ösztöndíjrendszer fogyatékosairól beszélt. Az ösztöndíjak — mint az a nevében is benne van — ösztönözni kell a jobb eredmények elérésére. Ezen a téren az 1963-ban bevezetett rendszer nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. A tanulmányi eredmények romlottak is. Megnőtt azoknak a száma, akik megelégednek a tanulmányi minimummal. A tapasztalatok szerint az ilyen kétes értékű diplomával rendelkezők, az egyetemi éveken „keresztülvégződő” fiatalok munkahelyükön sem állják meg helyüket.

Jelenleg az egyetemisták 92 százaléka részese az ösztöndíjban, s az egy hallgatóra jutó ösztöndíj nettó értéke eléri a 400 Ft-ot. Csupán a Művelődésiügyi Minisztérium által nyújtott állami támogatás meghaladja a 200 millió forintot. Ennek a hatalmas összegnek optimális felhasználása ma egyáltalán nem valósul meg. Az ösztöndíjak odaítélése mechanikus. Nincs egyéni mérlegelés, a kategorizálás

meg oda vezetett, hogy a „ne-kem jár” szemlélet terjedt el a „kiérdemelt” helyett.

Az új ösztöndíjrendszer arra hivatott, hogy megszüntesse ezeket a visszas jelenségeket, a következő fő elvek figyelembevételével:

1. Az ösztöndíjak továbbra is biztosítsák az alacsony jövedelmű szülők gyermekeinek továbbtanulási feltételeit. Ez szocialista államunk elsőrendű kötelessége.

2. Az ösztöndíjaknak oda kell hatni, hogy minél több jó felkészültségű, marxista meggyőződésű szakember kerüljön ki az egyetemekről. Szükséges a tanulmányi eredménytől függő ösztöndíj nagyságának növelése.

3. Biztosítani kell az összhangot az új gazdasági mechanizmussal. Ez két területen valósul meg: egyrészt megváltozik a végzett hallgatók elosztásának rendszere, másrészt — több áldozatot a népgazdaságtól nem várhatunk — törekedünk kell a jelenlegi állami támogatás optimális felhasználására.

Tanulmányi ösztöndíjak

A tanulmányi ösztöndíjak területén egy sor változás megy végbe. A jelenlegi mechanikus rendszerben a 3,51-en felüli vizsgaátlagot produkáló hallgató ugyanakkora ösztöndíjat kap, mint az, aki pl. 4,50-et ért el. Rádadásul lehetséges az is, hogy a 4,50 átlagú hallgató kiemelkedő tudományos munkát végez, ennek azonban a kapott juttatásban nincs nyoma. Adódhat fordított eset is. Középes eredményű hallgató — legyen bármennyire is kiemelkedő valamely tárgyban — nem részesülhet tanulmányi ösztöndíjban.

A vizsgák igen sok esetben nem tükrözik hűen a tanulmányi munkát. Előfordulhatnak véletlen kisiklások is, s ezek a mostani rendszerben az ösztöndíj elvesztését eredményezik.

A tervek szerint 1968 szeptemberében életbe lépő rendszerben megszűnik az ösztöndíjak mechanikus megszerzésének lehetősége. Az ösztöndíjakat egyéni, pályázati úton lehet kérelmezni. A kérelem többek között tartalmazza majd a hallgató szociális helyzetének, TDK, vagy egyéb tudományos munkájának (pl. kiemelkedő szakdolgozat) stb. leírását.

Az ösztöndíjakra — a tanulmányi eredménytől függetlenül — a töl-ig-os kategóriákat állítanak fel. (Például, ha a vizsgaátlag 3–3,6 között van, az elnyerhető ösztöndíj 100–200 Ft között alakul.) Azt, hogy ki mennyit kapjon,

egyéni mérlegelés alapján a KISZ-alapszervezet és a szakszervek közösen dönti el.

A KISZ-alapszervezet jogosultságát — hogy döntsön a pályázat kérdésében — nehéz kétségbe vonni. Ki más határozhatja ilyen kérdésekben? Bár ezt így a Fórumon nem mondta ki senki, a pályázati rendszerrel szembeszűgülő véleménye mögött ott lehetett az a meggyőződés is, hogy féltek a (divatos kifejezéssel élve) „egyetemi jótársaság” szétválásától. Szerintem ez az aggodalom jogosnak mondható. Könnyen elképzelhető, hogy irigykedés, acsarkodás is lesz majd. Egy azonban biztos: ez az jövőbeni „szubjektív” rendszer az objektív, a jelenlegi „objektív” pedig sokkal inkább álobjektívítást leplez.

Kahulits elvtárs beszélt arról, hogy a Szovjetunió egyetemében a Komszomol-funkcionáriusok rendszeres havi juttatást kapnak munkájukért. Nálunk ilyenről nincs szó, mégis felmerült az az aggály, hogy a töl-ig-os kategorizálásban a társadalmi munkát (ha nem is nevében nevezve) megfizetnek. Az egyetem célja az, hogy aktív közgazdászokat neveljen. Az aktivitás (és nem a nyüzgés!) tehát beleértendő az ösztöndíjba, hozzátartozik a szakmai képzéshez. Egész biztos, hogy az a hallgató, akiben egyetemi évei alatt a társadalmi aktivitás is kialakult, másként fogja megállni a helyét szocialista gazdaságunkban, mint az, aki fülét bedugva végigtanult 4–5 évet.

Szociális juttatások

A szociális juttatások egész rendszere igazodik a gazdasági mechanizmus által támasztott követelményekhez. Eszerint meg fog szűnni a jelenlegi nagyfokú „burkoltság”.

Egy jórendű, szociális segélyben részesülő kollégista diák havi juttatása 900+200+150 = 1250 Ft. Amíg a kollégiumi ellátás az államnak 900 forintjába kerül, a diák ebből 200 Ft-ot térít csak meg, tartozzon bármely anyagi kategóriába is. Nyilvánvaló, hogy méltánytalan az a helyzet, melyben az állam egyformán támogatja a külön-

böző anyagi helyzetben levő fiatalokat. Az új kollégiumi díjszabásnál figyelembe veszik majd a kollégiumok korszerűsége és felszereltsége közötti különbségeket is.

Sok igazságtalanság fakadt már abból, hogy a 800 Ft-ig terjedő kategóriába nagyon sok minden belefelel. A jövőben a kategóriák nem lesznek ilyen tágak, és a juttatásokat töl-ig-os rendszerrel ötvözik.

Kahulits elvtárs elmondotta, hogy a minisztérium felmérése szerint a rosszabb anyagi helyzetből származó lemaradások két év alatt behozha-

Előadó és vitavezető: dr. Kahulits László. Mellette Bikics István, oktatási rektorhelyettes

tók. Nem lehet tehát a végletekig hivatkozni arra, hogy a nem megfelelő anyagi helyzet az oka a rossz tanulmányi eredménynek. Éppen ezért a harmadik évtől kezdve a tervek szerint bizonyos minimális tanulmányi szint eléréséhez gével a szociális támogatás megadását.

Véleményem szerint a szocialista segítyt hagyjuk meg eredeti hivatásának, vagyis mindenkor legyen biztos tá-

masza az alacsony jövedelmű szülők gyermekeinek. Tény, sok olyan hallgató van, aki „vegetál” az egyetemen, „átvégzeli” a vizsgákat, utóvizsgákat. Viszont, ha már a jelenlegi vizsgarendszer a maga számtalan utóvizsgalehetőséggel megengedi ezt, akkor ne büntessük őket az anyagi támogatás megvonásával. A bajok forrását inkább a jelenlegi vizsgarendszerben keressük!

Társadalmi ösztöndíj, elhelyezkedés, tanulmányi kölcsön

A társadalmi ösztöndíjak az volt eredeti rendeltetése, hogy biztosítsa a fizikai dolgozók gyermekeinek fokozott anyagi támogatását. Sajnos, ezt nem sikerült elérnie. A társadalmi ösztöndíjban részesülők felének nem fizikai dolgozók a szülei. Biztosítani akartuk vele a vidék megfelelő szakembereit, de ez is csak részben valósult meg. Rengeteg a szerződésbontás, és az ösztöndíjasok zöme közepes vagy ennél gyengébb eredményt mutat fel. Ez különösen a műszaki egyetemen probléma. Bikics elvtárs elmondotta, hogy mi sem állunk valami rózsásan ezen a téren.

Az ipari kar társadalmi ösztöndíjasainak 50 százaléka szerzett egy vagy több utóvizsgát, háromnegyed részük közepes, illetve elégséges eredményt ér el. Ugyanakkor ezek a hallgatók tekintélyes összegeket vesznek fel a vállalatoktól, jelentősen megkárosítva a népgazdaságot. A karon van olyan hallgató is, aki 1,9-es átlag mellett havi 650,- Ft ösztöndíjat élvez.

Kahulits elvtárs utalt arra, hogy a társadalmi ösztöndíjat fenn akarják tartani, de rendszérben két jelentős változást terveznek: 1. Az egyetem elvégzése előtt nem lehet felbontani a szerződést. 2. Az

Célok és követelmények

AZ IPAR KARI BESZÁMOLÓBÓL

Kari vezetőségünk tagjainak jelentős része látja a KISZ-munka fő fogyatékosait. Munkánk javításának fő irányát a politikai meggyőzés javításában, az ifjú kommunista létkör és munkastílus kialakításában, a tagsággal szemben támasztott helyes követelmények fokozásában, az egyetemi ifjúság igényeinek megfelelő politikai akciók szervezésében, az érdekvédelmi munka növelésében látják. Hasonlóan fontos feladat a szakmai-politikai nevelési elősegítő, valamint a szabad idő célszerű felhasználását, a vonzó KISZ-életet megteremtő formák, módszerek, eszközök elterjesztése. Ennek érdekében a jövőben intenzívebb rétegpolitikát kell folytatnunk nemcsak egyetemi, de kari és szakszinten is. Világos, hogy a tagság létszámának adminisztratív úton történő csökkentése gyakorlatilag nem járható út, és elméletileg sem helyesítható.

Ami a követelményrendszerrel illeti, az a véleményünk, hogy

az alapszervezetek jobb munkája eredményeképpen születő színvonalasabb KISZ-élet automatikusan kell, hogy emelje a követelmények szintjét, hiszen a jól dolgozó vezetőség köré tömörülők maguk ezáltal lesz mit számonkérni a tagságtól és ezen keresztül erkölcsi alapja nyílik a fegyelmelésre, beleértve a kizárást is. Tehát úgy véljük, nem szabad visszariadni a kizárás tényétől, de azt, mint fegyelmi eszközt csak a KISZ-alapszervezet munkájának minőségi javulása után alkalmazhatjuk. Ez nem jelenti, hogy pillanatnyilag nem tudunk egységes követelményrendszert állítani KISZ-tagjaink elé. Ilyen követelményrendszer jelenleg is rendelkezésünkre áll, amely általánosan megfogalmazva a KISZ-alapszervezet feladataiból, jogából és kötelességeiből levezethető, és amelyet alapszervezeteinknek kell tartalommal megtölteni, konkrétan tenni.

A KISZ tagjaival szemben támasztott követelményeknek

egyetem nagyobb beleszólást kap a szerződések megkötésébe, végső soron eldönti, hogy ki köthet szerződést, s a tanulmányi eredménytől függetlenül, illetve csökkentheti a társadalmi ösztöndíj összegét.

Az új gazdasági mechanizmusban a vállalatok szabad munkaerőgazdálkodása mellett más módszerrel történik majd a végzett hallgatók elosztása is. A vállalatok szabadkezedet kapnak abban, hogy — pályázatok alapján! — kit vegyenek fel. Így könnyen előfordulhat, hogy valakire egyetlen intézmény sem tart igényt. Közgazdászok esetében ilyen veszély egyelőre nem fenyeget — egyre nő a kereslet irántuk.

Régóta felvetett javaslat, hogy létesítsünk tanulmányi

kölcsönt. Kahulits elvtárs elmondotta, hogy e kérdésben még nem született döntés. Valóban vannak olyan tehetséges fiatalok, akik valamilyen családi vagy egyéb ok miatt kénytelenek abbahagyni a tanulást, mert az egyetem mellett más, ugyancsak teljes értékű munkát kellene végeznük. Nekik óriási segítség lenne a hosszú lejáratú kamatmentes kölcsön.

A későbbi nyúló Fórum-beszélgetés mindvégig érdekfeszítő és hasznos volt. Erdemes lenne folytatni ezt a vitát, akár a Közgazdász hasábjain, akár másutt. Javaslataink most már a konkrét megoldást segítik, s véleményeink, tanácsaink feljöttük meghallgatásra találnak az illetékeseknél.

Halász György

Gondolatok a soknyelvű klubdelutánról

Április 20-án került sor a nagy érdeklődéssel várt 12 nyelvű klubdelutánra. A háromórás műsort alapos felkészülés előzte meg, nyelvtanárok, a nyelvi köri tagok és a többi résztvevők elismerést érdemlő munkát végeztek. Nem célunk, helyünk sinces arra, hogy egyenként méltassuk az egyes produkciókat csupán néhány általános kritikái megjegyzést szeretnénk tenni. Szükséges ez azért is, mert az ilyen rendezvények egyetemünk kulturális életének lassan szerzés részévé válnak, és az idegen nyelvű műsorok között — a gyakorlat ezt bizonyítja — a legnagyobb sikerrel számíthatunk.

Mindenek előtt az aránytalanság problémájára szeretném felhívni a figyelmet. Nyilvánvaló dolog, hogy amikor három óra alatt 12 nyelvet próbálunk megszólaltatni, nem juthat mindegyiknek azonos műsoridő, hiszen az arab nyelven előadott verset — még ha magyar fordításban nagyon szép szerelmes vers is — közel sem érték annyian, mint a Miller dráma angol előadott részletét. Az viszont indokolatlan, hogy a műsoridő egyharmadát egyetlen nyelvnek, jelen esetben az angolnak szenteljük, ami nem csak „udvariasság”, a többi nyelven szemben, hanem a műsor lendületét is fékezi.

Nem kevésbé jelentős kérdés: mi álljon a műsor? Véleményünk szerint abból kell kiindulni, hogy a hallgatóság jelentős része legfeljebb 2-3 nyelven ért, feltételezhetjük tehát, hogy a műsor egyneked tudja

megérteni. Ezen csak úgy lehet segíteni, ha a próza arányát minimálisra csökkentjük, hiszen a zeneszámok, az elhangzott francia dalok, svéd népdalok azoknak is élvezetét nyújtják, akik a szövegből egy szót sem értenek. Valószínűleg ezért aratja — teljesen megérdemelten — a legnagyobb sikert a francia bábjelenet, vaskos humorának megértése nem igényelt különösebb nyelvtudományt.

A jövőre vonatkozóan levonhatjuk azt a következtetést, hogy nem kell megsértődni, ha a szerkesztő kiűz egyes számokat, jobban tömöríti a műsort, hiszen ez a nagyobb sikert szolgálja.

Fehérvári László

Nemcsak a pénz!

Mindazok, akik a 3 hónapi elhúzódó nyomozási idő alatt esetleg nem szerettek az ügyről tudomást, most a Népszabadság április 27-i számából értesülhetek Makkai András, negyedéves nemzetközi szakos hallgató letartóztatásáról és az ellene indított bünvádi eljárásról.

Nem akarunk a bírósági tárgyalás elé vágni. Ott majd kiderül, milyen visszaéléseket követett el Makkai András, a KISZ VB külügyi csoportja által lebonyolított külföldi utazások pénzüsségének kezelésekor, és mi az, ami ennek kapcsán Nagy Ákost terheli.

Látszólag csupán egyszerű sikkasztásról, a közönség anyagi megkárosításáról kellene írunk, de aligha intézhetjük el a dolgot ennyivel, mert sok egyébről is szó van. A politikai kárról, a külföldi utazások szervezésének visszaeséséről, a KISZ megoldatlan ügyintézési problémáiról, és nem utolsósorban a kérdés emberi tanulságairól — mindazok számára, akik Makkait személyesen ismerték, akik együtt dolgoztak vele.

Amikor az elmúlt év őszén a letartóztatás híre elterjedt, általános megröbbenedést váltott ki, hiszen a külügyi csoport a KISZ egyik legeredményesebb dolgozó bizottságává nőtte ki magát, s ebben Makkai Andrásnak vitathatatlanul nagy szerepe volt. Anyagi visszaélése a mozgalmat közevitve is sújtotta. Vétkezőségének eldöntéséhez — legálabbis a mi számunkra — nem elég pusztán a pénz összegét mérlegetelni.

— ki —

